

OECD Padomes Rekomendācija par integritāti publiskajā sektorā

2017. gada 26. janvārī - C(2017)5

PADOME,

ŅEMOT VĒRĀ Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – OECD) 1960. gada 14. decembra Konvencijas 5. panta b) punktu;

ŅEMOT VĒRĀ Padomes Rekomendāciju [C(95)21/FINAL] par valdības regulējuma uzlabošanu, Padomes Rekomendāciju [C(2003)107] par OECD vadlīnijām interešu konfliktu pārvaldībai valsts dienestā, Padomes Rekomendāciju [C(2007)23/FINAL] par principiem privātā sektora dalībai infrastruktūrā, Konvenciju par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos, Padomes Rekomendāciju [C(2009)159/REV1/FINAL] par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos, Padomes Rekomendāciju [C(2010)16] par lobēšanas pārredzamības un integritātes principiem, Vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem [C(76)99/FINAL, kas grozītas ar C/MIN(2011)11/FINAL], Padomes Rekomendāciju [C(2012)37] par regulatīvo politiku un pārvaldību, Padomes Rekomendāciju [C(2012)86] par valsts un privāto partnerību publiskās pārvaldības principiem, Padomes Rekomendāciju [C(2014)32] par efektīvu publisko ieguldījumu dažādos pārvaldes līmeņos, Padomes Rekomendāciju [C/MIN(2014)8/FINAL] par kritisko risku pārvaldību, Padomes Rekomendāciju [C(2015)2] par publisko iepirkumu, Padomes Rekomendāciju [C(2015)56/REV1] par politikas ietvaru investīcijām, Padomes Rekomendāciju [C(2015)85] valsts uzņēmumu korporatīvās pārvaldības vadlīnijām un Padomes Rekomendāciju [C(2015)164] par dzimumu līdztiesību sabiedriskajā sektorā;

ŅEMOT VĒRĀ Apvienoto Nāciju Organizācijas, citu starptautisko institūciju, kā arī reģionālo organizāciju paveikto darbu pretkorupcijas un labas pārvaldības jomā un risinājumus, kas ietverti Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā par cīņu pret

korupciju un Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgās attīstības programmā 2030. gadam;

ATZĪSTOT to, ka integritāte ir viens no politisko, ekonomisko un sociālo struktūru pīlāriem un tādējādi tā ir būtiska indivīdu un sabiedrības ekonomiskajai un sociālajai labklājībai;

ATZĪSTOT to, ka integritāte ir būtiska publiskai pārvaldībai, aizsargājot sabiedrības intereses un nostiprinot tādas pamatvērtības kā apņemšanās nodrošināt plurālistisku demokrātiju, kas balstīta uz tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu;

ATZĪSTOT to, ka integritāte ir labas pārvaldības sistēmas stūrakmens un to, ka atjaunotajām publiskā sektora integritātes nostādņēm būtu jāveicina saskanība ar citiem galvenajiem publiskās pārvaldības elementiem;

ŅEMOT VĒRĀ to, ka integritātes standartu pārkāpumi, no kuriem neviena valsts nav pasargāta, kļūst arvien sarežģītāki kopš OECD Padomes Rekomendācijas par ētisku uzvedību valsts dienestā [C(98)70] pieņemšanas, ko aizstāj šī Rekomendācija;

ATZĪSTOT to, ka pastāv riski sadarbībā starp publisko sektoru, privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību un indivīdiem visos politikas un politisko procesu līmeņos, lai nodrošinātu savstarpējo saikni, ir nepieciešama integrējoša, uz sabiedrību kopumā vērsta pieeja publiskā sektora integritātes uzlabošanai un korupcijas mazināšanai publiskajā sektorā;

ATZĪSTOT to, ka valstu prakse attiecībā uz integritātes veicināšanu dažādās valstīs būtiski atšķiras, pateicoties publiskā sektora integritātes risku specifiskajam raksturam un atšķirīgajiem juridiskajiem, institucionālajiem un kultūras kontekstiem;

ŅEMOT VĒRĀ to, ka publiskā sektora integritātes veicināšana ir visu valdības līmeņu kopīgs uzdevums un atbildība, izmantojot dažādās pilnvaras un autonomijas līmeņus atbilstoši valstu juridiskajām un institucionālajām sistēmām tāpēc, lai veicinātu sabiedrības uzticību, šī Rekomendācija ir būtiska visiem valdības līmeņiem;

Par Publiskās pārvaldības komitejas priekšlikumu:

I PIEKRĪT, ka šīs Rekomendācijas nolūkos tiek lietotas šādas definīcijas:

- **Publiskā sektora integritāte** nozīmē kopīgo ētisko vērtību, principu un normu konsekventu ievērošanu un atbilstību tiem, lai publiskajā sektorā aizsargātu sabiedrības intereses un piešķirtu prioritāti sabiedrības, nevis privātām interesēm.

- **Publiskais sektors** ietver likumdevējas, izpildvaras, administratīvās un tiesu iestādes un to amatpersonas - gan vēlētas, gan ieceltas, kas veic gan apmaksātu, gan neapmaksātu darbu, atrodas pastāvīgā vai pagaidu darbā centrālajā un vietējos pārvaldes līmeņos. Tas var ietvert valsts sabiedrības, valsts uzņēmumus un valsts un privātā sektora partnerības un to amatpersonas, kā arī amatpersonas un struktūrvienības, kas sniedz sabiedriskos pakalpojumus (piemēram, veselības aprūpe, izglītība un sabiedriskais transports), par kuriem dažās valstīs var tikt noslēgts līgums vai kurus var privāti finansēt.

II IESAKA dalībvalstīm un ne-dalībvalstīm, kuras ir pievienojušās šai Rekomendācijai (turpmāk - Dalībnieki), veidojot saskaņotu un visaptverošu publiskā sektora integritātes sistēmu. Šādam nolūkam, Atbalstītājiem vajadzētu:

1. Demonstrēt **apņemšanos** augstākajā politiskajā un administratīvās vadības līmenī valsts sektorā, lai veicinātu publiskā sektora integritāti un mazinātu korupciju, jo īpaši:

a) nodrošinot, ka publiskā sektora integritātes sistēma definē publiskā sektora integritāti un nodrošina atbalstu, kontroli un praktisku piemērošanu, un tā ir integrēta plašākā valsts vadības un pārvaldības sistēmā;

b) nodrošinot, ka ir ieviestas attiecīgas likumdošanas un institucionālās sistēmas, lai valsts sektora organizācijas varētu uzņemties atbildību par savu darbību integritātes efektīvu vadīšanu, kā arī to valsts amatpersonu integritāti, kuri īsteno šīs darbības;

c) skaidri nosakot, kas tiek sagaidīts no augstākajiem politiskajiem un administratīvās vadības līmeņiem, kas ar priekšzīmīgu rīcību (personīgo piemēru) veicinās publiskā sektora integritātes sistēmas pienācīgu darbību, tostarp parādot augstu izpratni par pareizu rīcību caur savu amata pienākumu izpildi.

2. Noteikt institūciju **atbildību** visā valsts sektorā, lai stiprinātu publiskā sektora integritātes sistēmas efektivitāti, jo īpaši:

- a) skaidri nosakot atbildību attiecīgajos līmeņos (organizāciju, reģionālajā vai valsts) par integritātes sistēmas elementu veidošanu, vadīšanu un īstenošanu valsts sektorā;
- b) nodrošinot, ka visām valsts amatpersonām, struktūrvienībām vai iestādēm (tostarp autonomām un/vai neatkarīgām), kurām ir galvenā atbildība par publiskā sektora integritātes sistēmas elementu izveidi, īstenošanu, izpildi un /vai uzraudzību, ir nepieciešamais mandāts un kapacitāte pildīt savus pienākumus;
- c) veicinot mehānismu izveidi horizontālai un vertikālai sadarbībai starp tādām valsts amatpersonām, vienībām vai struktūrām, un, ja iespējams, ar un starp reģionālajiem pārvaldes līmeņiem, izmantojot formālus un neformālus līdzekļus, lai atbalstītu saskaņotību un novērstu funkciju pārklāšanos un trūkumus, un balstītos uz labās prakses piemēriem.

3. Izstrādāt **stratēģisku pieeju** publiskajā sektorā, kas balstās uz pierādījumiem un kuras mērķis ir mazināt riskus publiskā sektora integritātei, jo īpaši:

- a) nosakot publiskā sektora integritātes sistēmas stratēģiskos mērķus un prioritātes, pamatojoties uz riskos balstītu pieeju publiskā sektora integritātes standartu pārkāpumiem, kas ņem vērā faktorus, kuri veicina publiskā sektora integritātes politiku efektivitāti;
- b) izstrādāt kritērijus un rādītājus un apkopot ticamus un atbilstošus datus par īstenošanas un veikspējas līmeni un publiskā sektora integritātes sistēmas vispārējo efektivitāti.

4. Noteikt augstus **rīcības standartus** valsts amatpersonām, jo īpaši:

- a) pārsniedzot obligātās prasības, piešķirot prioritāti sabiedrības interesēm, ievērojot sabiedriskā pakalpojuma vērtības, atvērtu kultūru, kas veicina un atzīst organizatorisko mācīšanos un veicina labu pārvaldību;
- b) iekļaujot integritātes standartus tiesību sistēmā un organizāciju politikās (piemēram, uzvedības vai ētikas kodeksu), lai noteiktu principus un kalpotu par pamatu disciplinārai, administratīvai, civilai un / vai kriminālizmeklēšanai un, ja nepieciešams, sankcijām,;
- c) nosakot skaidras un samērīgas procedūras, lai palīdzētu novērst publiskā sektora integritātes standartu pārkāpumus un risinātu faktiskus vai iespējamus interešu konfliktus;

- d) skaidrojot valsts sektora vērtības un standartus valsts sektora organizācijām un privātajam sektoram, pilsoniskai sabiedrībai un indivīdiem un lūdzot šos partnerus respektēt šīs vērtības un standartus saskarsmē ar valsts amatpersonām.

III IESAKA Dalībniekiem **veidot publiskā sektora integritātes kultūru**. Šai sakarā, Dalībniekiem vajadzētu:

5. Veicināt visa publiskā sektora **integritātes kultūru**, sadarbojoties ar privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību un indivīdiem, jo īpaši:

a) atzīstot privātā sektora, pilsoniskās sabiedrības un indivīdu lomu publiskā sektora integritātes sistēmā, respektējot publiskā sektora integritātes vērtības saskarsmē ar valsts sektoru un, rosinot privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību un indivīdus atbalstīt šīs vērtības, tās nosakot par kopīgu atbildību;

b) iesaistot attiecīgās ieinteresētās personas publiskā sektora integritātes sistēmas attīstīšanā, regulārā papildināšanā un īstenošanā;

c) veicinot izpratni sabiedrībā par publiskā sektora integritātes priekšrocībām un iecietības mazināšanu pret publiskā sektora integritātes standartu pārkāpumiem un, ja nepieciešams, īstenojot kampaņas, lai veicinātu pilsonisku izglītību par sabiedrības integritāti privātpersonām, it īpaši skolās;

d) informējot privāto sektoru un pilsonisko sabiedrību par publiskā sektora integritātes papildu ieguvumiem, kas rodas, ievērojot godīgumu biznesā un bezpeļņas darbībās, daloties un balstoties uz atziņām, kas gūtas no labās prakses.

6. Ieguldīt integritātes **līderībā (vadībā)**, lai demonstrētu valsts sektora organizāciju apņemšanos ievērot integritāti, jo īpaši:

a) iekļaujot integritātes līderību (vadību) visu organizācijas līmeņu vadītāju profilos, kā arī kā prasību, atlasot amatam vai paaugstinot amatā un izvērtējot vadītāju sniegumu attiecībā uz publiskā sektora integritātes sistēmu visos organizācijas līmeņos;

b) atbalstot vadītājus ētikas līderu lomā, nosakot skaidras pilnvaras, sniedzot organizatorisku atbalstu (piemēram, iekšējās kontroles sistēmu, cilvēkresursu instrumentus un juridiskas konsultācijas), un nodrošinot periodisku apmācību un norādījumus, lai palielinātu informētību un attīstītu prasmes

attiecībā uz tiesībām pieņemt lēmumus, kas saistīti ar sabiedrības integritāti;

c) attīstot vadības sistēmas, kas atbalsta vadītāju atbildību identificēt un mazināt riskus sabiedrības integritātei.

7. Veicināt uz nopelniem balstītu, **profesionālu valsts dienestu**, kas tiecas ievērot valsts pārvaldes vērtības un labu pārvaldību, jo īpaši:

- a) nodrošinot tādu cilvēkresursu vadību, kas konsekventi piemēro pamatprincipus (piemēram, nopelni un caurskatāmība), lai atbalstītu profesionālismu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā, novērš favoritismu un nepotismu, aizsargā pret nevajadzīgu politisku iejaukšanos un mazina ļaunprātīga stāvokļa izmantošanas un pārkāpumu risku.
- b) nodrošinot godīgu un atvērtu atlases, darbā pieņemšanas un paaugstināšanas sistēmu, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, oficiālu procedūru un novērtēšanas sistēmu, kas atbalsta uz atbildību un sabiedrisko pakalpojumu ētiku;

8. Nodrošināt valsts amatpersonām pietiekamu **informāciju**, apmācību, vadlīnijas un savlaicīgas konsultācijas, lai tās varētu piemērot publiskā sektora integritātes standartus darbavietā, jo īpaši:

- a) nodrošinot valsts amatpersonas visas karjeras laikā ar skaidru un jaunāko informāciju par organizācijas politiku, noteikumiem un administratīvajām procedūrām, kas attiecas uz augstu publiskā sektora integritātes standartu uzturēšanu;
- b) piedāvājot valsts amatpersonām ievada un integritātes apmācības darbavietā visas karjeras laikā, lai uzlabotu sabiedrības informētību un attīstītu prasmes, kas nepieciešamas, lai analizētu ētikas dilemmas un jēgpilni piemērotu publiskā sektora integritātes standartus viņu personiskajos kontekstos;
- c) nodrošinot viegli pieejamas formālas un neformālās konsultācijas, lai palīdzētu valsts amatpersonām pielietot publiskā sektora integritātes standartus ikdienas darbā, kā arī risinātu interešu konflikta situācijas.

9. Atbalstīt **atvērtības kultūru organizācijās** valsts sektorā, kas spētu reaģēt uz integritātes problēmām, jo īpaši:

- a) veicinot atvērtu kultūru, kurā ar darbinieku pārstāvjiem var brīvi apspriest ētikas dilemmas, publiskā sektora integritātes problēmas un kļūdas un kur vadība ir atsaucīga, sniedz savlaicīgu palīdzību un atrisina būtiskus jautājumus;
- b) paredzot skaidrus noteikumus un procedūras attiecībā uz ziņošanu par integritātes standartu varbūtējiem pārkāpumiem, un saskaņā ar nacionālo tiesību pamatprincipiem nodrošina aizsardzību tiesību aktos un praksē pret noraidošu attieksmi saistībā ar labticīgu un pamatotu ziņošanu;
- c) nodrošinot alternatīvus ziņošanas kanālus, lai ziņotu par iespējamiem integritātes pārkāpumiem, tostarp, ja nepieciešams, iespēju konfidenciali ziņot struktūrai, kurai ir pilnvaras un iespējas veikt neatkarīgu izmeklēšanu.

IV IESAKA Dalībniekiem nodrošināt **efektīgu atbildību**. Šai sakarā, Dalībniekiem vajadzētu:

10. Izmantot iekšējo **kontroles un riska pārvaldības sistēmu**, lai aizsargātu integritāti valsts sektora organizācijās, jo īpaši:

- a) nodrošinot kontroles vidi, kurā ir skaidri mērķi, kas atspoguļo vadītāju apņemšanos stiprināt sabiedrības integritāti un sabiedrisko pakalpojumu vērtības un rada pietiekamu pārlicību par organizācijas efektivitāti, veiktspēju un atbilstību tiesību aktiem un praksei;
- b) nodrošinot stratēģisku pieeju riska vadībai, kas ietver publiskā sektora integritātes riska novērtējumu, kontroles problēmu risināšanu (tostarp, brīdinājuma signālu izveidi kritiskos procesos), kā arī efektīvu uzraudzību un kvalitātes nodrošināšanas mehānismu riska pārvaldības sistēmai;
- c) nodrošinot, ka kontroles mehānismi ir saskaņoti un ietver skaidras procedūras, kā reaģēt uz pamatotām aizdomām par normatīvo aktu pārkāpumiem un kā atvieglot ziņošanu kompetentajām iestādēm, nebaidoties no represijām.

11. Nodrošināt, ka **likuma piemērošanas un soda mehānismi** ļauj atbilstoši reaģēt uz visiem iespējamiem publiskā sektora integritātes pārkāpumiem, ko izdarījušas valsts amatpersonas un pārējās pārkāpumos iesaistītās puses, jo īpaši:

- a) publiskā sektora integritātes standartu ieviešanā ievērojot taisnīgumu, objektivitāti un savlaicīgumu (ieskaitot atklāšanu,

- izmeklēšanu, sodīšanu un apelācijas), izmantojot disciplināratbildības, administratīvās, civilās atbildības procesu un / vai kriminālprocesu;
- b) veicinot mehānismu izveidi sadarbībai un informācijas apmaiņai starp attiecīgajām iestādēm, struktūrvienībām un amatpersonām (organizācijas, nacionālajā vai valsts līmenī), lai novērstu funkciju pārklāšanos un trūkumus, kā arī lai nodrošinātu izpildes mehānismu savlaicīgumu un samērīgumu;
 - c) veicinot caurskatāmību valsts sektora organizācijās un sabiedrībā par ieviešanas mehānismu un lietu iznākumu efektivitāti, jo īpaši, uzkrājot attiecīgus statistikas datus par gadījumiem, vienlaikus ievērojot konfidencialitāti un citas būtiskas tiesību normas.

12. Stiprināt **ārējās uzraudzības un kontroles lomu** publiskā sektora integritātes sistēmā, jo īpaši:

- a) veicinot organizatorisko mācīšanos un demonstrējot valsts sektora organizāciju atbildību, nodrošinot atbilstošu reakciju (tostarp tiesiskās aizsardzības līdzekļus, ja nepieciešams) uz sankcijām, spriedumiem un formālām konsultācijām ar uzraudzības iestādēm (piemēram, augstākajām revīzijas iestādēm, ombudu vai informācijas komisijas), regulatīvajām tiesībsargājošajām iestādēm un administratīvo tiesu;
- b) nodrošinot, ka uzraudzības iestādes, regulatīvās tiesībaizsardzības iestādes un administratīvās tiesas, kas stiprina sabiedrības integritāti, atsaucīgi pieņem informāciju no trešajām personām par iespējamām un faktiskiem pārkāpumiem (piemēram, uzņēmumu, darbinieku un citu personu sūdzības vai apgalvojumi);
- c) garantējot, ka regulatīvās tiesībaizsardzības iestādes nodrošina likumu un noteikumu objektīvu piemērošanu (tas var attiekties uz valsts un privātām organizācijām un privātpersonām).

13. Veicināt **caurskatāmību un ieinteresēto pušu iesaisti** visos politisko procesu un politikas ciklu posmos, lai veicinātu atbildību un sabiedrības interesi, jo īpaši:

- a) veicinot caurskatāmību un atvērtu valdību, tostarp nodrošinot piekļuvi informācijai un atvērtai valdībai, līdz ar savlaicīgu atbilžu sniegšanu uz informācijas pieprasījumiem;
- b) piešķirot visām ieinteresētajām pusēm, tostarp privātajam sektoram, pilsoniskajai sabiedrībai un indivīdiem, piekļuvi valsts politikas izstrādei un īstenošanai;

- c) novēršot situāciju, kad šauras interešu grupas pārņem valsts politikas, risināt interešu konfliktus un iedzīvināt caurskatāmību lobēšanā, politisko partiju un vēlēšanu kampaņu finansēšanā;
- d) veicinot tādas sabiedrības izveidi, kurā ir "sargsuņa" organizācijas, iedzīvotāju grupas, arodbiedrības un neatkarīgi plašsaziņas līdzekļi.

V AICINA Ģenerālsēkretāru izplatīt šo informāciju.

VI AICINA Dalībniekus izplatīt šo Rekomendāciju visos valsts pārvaldības līmeņos.

VII AICINA tos, kas nav Dalībnieki, ievērot šo Rekomendāciju un pievienoties tai, ar nosacījumu, ka to izvērtē Valsts integritātes amatpersonu darba grupa.

VIII UZDOD, izmantojot Vecāko integritātes amatpersonu darba grupu, uzraudzīt šās Rekomendācijas īstenošanu un ziņot par to Padomei ne vēlāk kā piecus gadus pēc tās pieņemšanas, kā arī regulāri pēc tam.

Sērija: OECD juridiskie instrumenti

© OECD 2017. gads

Šis ir neoficiāls tulkojums, ko sagatavojusi Valsts kanceleja; šis tulkojums ir paredzēts tikai informatīviem mērķiem.

Dokumenta oficiālās versijas ir teksti angļu un franču valodā, kas pieejami OECD tīmekļa vietnē: <http://legalinstruments.oecd.org>.

Dokumenta nosaukums angļu valodā ir "Recommendation of the Council on Public Integrity".
